

اصل مطلب

رئیس‌جمهور جلسه سران قوا را تعطیل کرده است

ظاهرا حاشیه‌های اختلاف رئیس‌جمهور با رئیس‌مجلس بر سر عدم برگزاری نشست سران قوا ادامه دارد و تمام نشده است؛ بعد از حضور قالیباف در جمع کادر درمان و بیماران کرونایی، جلسه مشترک سران قوا به درخواست روحانی تشکیل نشدو این روند تاکنون همچنان پابرجاست، هرچند مجلس راه دیگری پیدا کرده است.

پس از حاشیه‌های فراوانی که حضور رئیس‌مجلس در بیمارستان داشت و با واکنش رئیس‌جمهور و پاسخ قالیباف به اظهارات او مواجه شد، این بار نیز جلسه شورای هماهنگی اقتصادی سران قوا به دلیل غیبت رئیس‌جمهور برگزار نشده است.

آخرین جلسه شورای هماهنگی اقتصادی سران قوا مربوط به مخالفت روسای قوای تقنینی و قضایی با تشکیل بورس نفت بود که از آن‌روز تاکنون (یک ماه) جلسه اقتصادی سران قوا تعطیل شده است.

ظاهرانمیدانگان نیز برای قطع نشدن ارتباط‌شان با مجلس به‌ماچار سراغ وزرای کابینه‌رفته‌اند تا جلسات مشترک مجلس و دولت ادامه داشته‌باشد.

پیگیری این موضوع از نمایندگان مجلس حکایت از این دارد که بعد از تعطیلی جلسات شورای هماهنگی، مجلس طرح جایگزینی را در سطح وزرا برای پی‌گیری مسائل کشور دنبال کرده است.

مجلس برگزاری این جلسات حتی بدون حضور رئیس‌جمهور را نیز به‌طور جدی و منظم پیگیری می‌کند، تا جایی که قالیباف به‌عنوان رئیس‌مجلس، جلساتی با وزرا و مدیران ارشد دولتی برگزار کرده است. آن‌طور که از جزئیات این نشست‌های مشترک شنیده شده، رئیس‌مجلس در این جلسات بر امر ضروری تعامل قوا در سطح ارتباط با وزرا و ارائه توضیح و گزارش از آنها درخصوص مسائل مختلف تاکید و این مساله را پیگیری کرده است.

بر همین اساس، پیگیری وضعیت بازار ارز و جلسات مستمر ۱۰ روزه با هدف کاهش قیمت دلار و تثبیت بورس و جلوگیری از قیمت‌گذاری دستوری فولاد نیز در همین زمینه بوده است.

همچنین برگزاری نشست‌های رئیس‌مجلس و نمایندگان با رئیس‌کل بانک مرکزی، وزیر اقتصاد، وزیر نفت و وزیر جهاد کشاورزی برای پی‌گیری مساله اقتصاد و معیشت، سیاست‌های پولی، مالی و تجاری، نحوه‌حمایت از واردات کالاهای اساسی با ارز ترجیحی و حمایت از تولید ازجمله اقدامات اخیر و تعاملی دولت و مجلس محسوب می‌شود.

در این جلسه نمایندگان نقطه‌نظرات و انتقادات خود را پیرامون مسائل مختلف ازجمله نفوذ دلان در بحث توزیع نهاده‌های دامی و خودرو و... مطرح کردند.

در جلسه‌مذکور عنوان شد که فعالیت دلان در بخش خودرو باعث شده‌تا ورق فولاد و قطعات یک‌ونیم‌بر قیمت به‌دست خودروسازان برسد که این مساله تاثیر قابل توجهی در افزایش قیمت‌خودرو در کشور داشته است.

واعظی وزیر بهداشت را به آرامش توصیه کرد!

روز سه‌شنبه سعید نمکی، وزیر بهداشت پس از چندین ماه سکوت لب به گلایه‌گشود و با دلخوری از این موضوع که «کجای دنیا وزیر بهداشت التماس می‌کند؟» گفت: «اگر قرار شود عدم توفیق را به پای ما بنویسند دهان من باز خواهد شد و افشاگری می‌کنم و نمی‌گذارم خون شهید سلامت پایمال شود.»

این سخنان جنجالی وزیر بهداشت، روز گذشته با واکنش محمود واعظی، رئیس دفتر رئیس‌جمهور در حاشیه جلسه هیات دولت همراه شد تا جایی که او خطاب به وزیر بهداشت گفت: «به دکتر نمکی توصیه می‌کنم بیشتر آرامش داشته باشند و اگر صحبتی دارند در دو جلسه هفتگی مطرح کنند.»

واعظی در عین حال این را هم تاکید کرد که فشار روی آقای نمکی زیاد است و ما نباید عکس‌العمل‌های دکتر نمکی را سیاسی فرض کنیم. توصیه من این است که دستگاه‌های دیگر به همکاری‌ها ادامه دهند. به دکتر نمکی هم توصیه‌می‌کنم بیشتر آرامش داشته باشند و اگر صحبتی دارند در دو جلسه هفتگی آن را مطرح کنند.»

البته رئیس دفتر رئیس‌جمهور در رابطه با انتقاد وزیر بهداشت از مدیریت کرونا نیز توضیحاتی داد و گفت: «فکر می‌کنم دکتر نمکی هم خوب می‌داند چقدر دستگاه‌های اجرایی، وزارت بهداشت و شخص ایشان را همراهی کردند. باید در انتظارات دکتر نمکی توان نیروی انتظامی را لحاظ کنیم. از روز اول تاکنون یعنی ۸ ماه قبل در تمام جلسات بودم و انصاف نیروی انتظامی با تمام وجود خدمت کرده و کم نگذاشتند. شخص وزیر کشور و معاونان‌شان همواره پای کار بودند. شاهد بودم سازمان برنامه‌میوودجه و بانک مرکزی با همه محدودیت‌ها حضور داشتند.

کاهش قیمت ارز و تثبیت بورس تداوم دارد

رئیس‌مجلس پس از نوسان اخیر قیمت ارز و طلا اعلام کرده است ما مطمئن هستیم که در تثبیت بازار بورس و کاهش قیمت ارز تداوم ایجاد خواهد شد.

مجلس که برای بررسی نوسانات اخیر جلسه غیرعلنی داشته، روز گذشته به‌موضوع مسائل اقتصادی با اولویت حوزه وزارت صمت ورود کرده است. قالیباف درباره جزئیات نشست غیرعلنی مجلس در این زمینه گفته است: «در این جلسه مباحثی پیرامون توزیع و تأمین کالا و نیز قیمت‌ها مطرح شد و همچنین درباره مسائل مربوط به حوزه فولاد و شرکت‌های فولاد در بورس توافقات خوبی ایجاد شد که ان‌شاء‌الله در فرصت مناسب توضیحاتی در این زمینه خواهیم داد.»

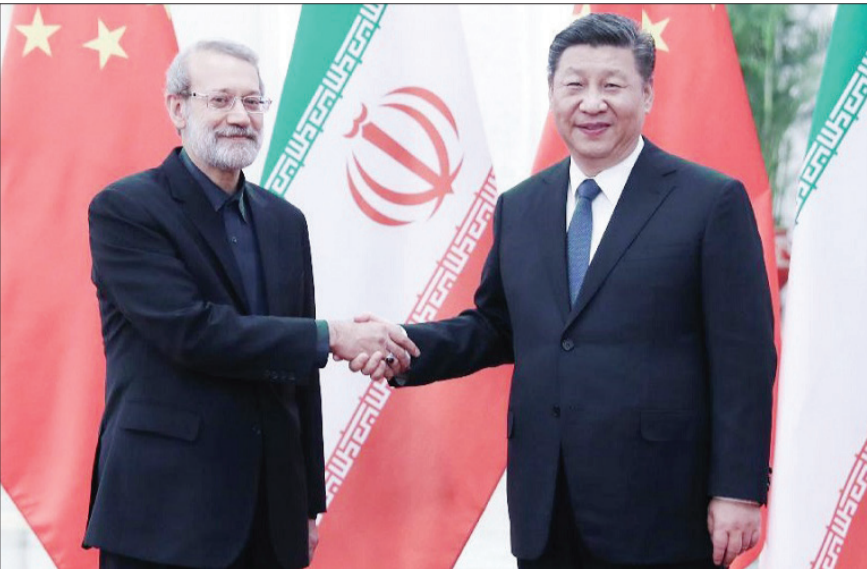
رئیس‌مجلس این را هم گفته است که برای تأمین و تهاتر کالا در اصلاح روند صادرات و واردات و همچنین تأمین ارز برای این کار تصمیمات جدیدی اتخاذ شده است.

قالیباف با اشاره به جلسه اخیر خود با وزرای اقتصادی هم گفت: «پیرو این جلسه مطمئن هستیم که در تثبیت بورس و کاهش قیمت ارز تداوم ایجاد خواهد شد که در فرصت مناسب به اطلاع مردم می‌رسانیم.»

سیاست

باور نداشتن طرف چینی به عزم دولت روحانی در پیشبرد روابط راهبردی جدی شدن موضوع را به تاخیر انداخته است

چرا لاریجانی به چین نرفت؟

به یک قرارداد مهم میان ایران و چین است؛ قراردادی که هرچند برخی معتقدند برای ایران قدری گران‌تر از حد معمول تمام شد، اما در ایام بحرانی تحریم توانست کمک شایانی باشد. این قرارداد همان قرارداد معروف ساینانشور (Sinosure) است. این قرارداد یک توافقنامه میان بانک مرکزی ایران با موسسه بیمه صادراتی چین بود و بنا داشت با دراختیار قرار دادن تسهیلاتی به ایران، به انجام طرح‌های عمرانی بربنمای ساختار ExportBuyer’s Credit Financing کمک کند. فرآیند این قرارداد که مذاکرات آن به ابتدای دهه ۱۳۸۰ برمی‌گردد، شامل تدبیری برای مواجهه با ایام تحریمی بود، بدین صورت که ایران مبلغ ۲۰ میلیارد دلار از پول‌های خود را در بانک‌های چینی به‌عنوان بستنانکاری قسر می‌داد و پس از آن با تضمین بانک مرکزی ایران و استفاده از قراردادهای فروش نفت در آینده، تا پنج برابر مبلغ سپرده‌گذاری شده در چین، فاینانس دریافت می‌کرد. فاز اول این قرارداد در ایام تحریمی باعث شد رقمی قریب به حدود ۲۰ میلیارد دلار تسهیلات از این محل به طرح‌های عمرانی کشور ازجمله پروژه‌های نفت و گاز اختصاص یافت که این خود فرصت مناسبی را برای عبور از شرایط تحریمی پیش‌روی کشور قرار می‌داد. ناگفته‌نماند این قرارداد مشکلاتی هم داشت (ازجمله اینکه پروژه‌هایی در آن مورد توافق قرار گرفته بود که سایش تحریمی اندکی داشت) که البته می‌توانست پایه‌ای برای توافق‌های بعدی میان دو کشور باشد.

مقطع دوم مربوط به دوران فعالیت حسن روحانی و تیم وی در قسوه مجریه ایران است، به‌ویژه در روزهای منتهی به برجام و ایام پس از امضا و اجرای توافق هسته‌ای. در این برهه حدود پنج‌ساله همکاری‌های استراتژیک ایران با چین کاهش یافت. به‌رغم همکاری‌های پکن در دوران تحریم با ایران، برخی قراردادهای نفتی ازجمله پروژه‌هایی

مقطع سوم ایام تحریم است؛ جایی که ایران دوباره تلاش کرد همکاری‌های پیشین خود را با چین از سر بگیرد، اما خب نه «کولون» بانک آماده‌ای برای همکاری بود و نه ساختارها و سیستم‌های قبلی. همه چیز نیازمند رایزنی‌ها و توافقات جدید بود و اینها همگی باید در حاشیه توافق ۲۵ ساله حال‌آلا بنای پیگیری آن ازسوی ایران جدی شده بود، چهارم مذاکره می‌گرفت. در این ایام ایران مجبور شد به‌جای مقامات ارشد

دولت حسن روحانی که کارنامه مناسبی در روابط با چین نداشتند و قاعدتا از جانب چینی‌ها با استقبال گرم مواجه نمی‌شدند، نماینده‌ای را از جانب حاکمیت راهی پکن کند تا شاید روابط دوجانبه جان تازه‌ای بگیرد. از این‌رو در

و **حیدشقاقتی، اقتصاددان در گفت‌وگو با «فرهیختگان» مطرح کرد**

ماجرای ناراحتی چینی‌ها از رفتار دولت ایران پس از برجام

■ **چینی‌ها علنی می‌گفتند شما ما را بعد از برجام دور زدید**

■ **چینی‌ها به این نتیجه رسیده‌اند که همکاری با حاکمیت ایران نسبت به دولت، بهتر جواب می‌دهد؛ می‌خواهند قرارداد بلندمدت را با حاکمیت ایران منعقد کنند**

دهد. البته این طرف هم حرف‌هایی بود، طرف ایرانی هم می‌گفت از بابت کیفیت و قیمت چینی‌ها کار را گران تمام کرده بودند. در کل اینها مسائل چالشی است که باید حل شود ولی درمجموع هر چقدر ما بتوانیم یک توازن تجاری برقرار کنیم بین ایران و چین می‌تواند حداقل این رابطه را مستحکم‌تر کند. هرگونه رابطه‌ای اعم از رابطه انسانی و رابطه کشوری که یک طرفه باشد گسست دارد و دوامی نخواهد داشت. ما منابع معدنی، نفت و گاز و امثالهم را می‌توانیم به چینی‌ها بدهیم و آنها هم متعاقباً می‌توانند کالا یا خدماتی را در اختیار ما قرار دهند. امروز چین از زوایای مختلف با جایگاه اول یا دوم اقتصاد را در جهان در دست دارد و اینکه ما بتوانیم شریک تجاری آنها باشیم ارزشمند است و از این‌رو ممکن است درمجموع آن راهبرد بلندمدتی که با چینی‌ها دنبال می‌شود شاید برخی از این مسائل را حل کند. به‌نظر من ایران با چین باید بتواند روی بحث راهبرد بلندمدت خود مبتنی بر ظرفیت‌های بالقوه‌ای که طرفین دارند کار کند. باید ایرانی‌ها موضوعات و محورهایی را که می‌توانند با چینی‌ها هم در شرایط تحریم و هم در شرایط پس از تحریم کار کنند روی میز بگذارند و برای بلندمدت توافقات ناگسستگی انجام دهند.

***حداقل مسیر دور زدن تحریم‌ها استفاده از شرکت‌های واسط است**

چین در شرایط تحریم چطور ممکن است پای کار ما بیاید؟

بخشی از سیستم اقتصادی در چین به‌خاطر شرایط تحریمی‌الان ترس و واامه دارد. اما وقتی ما درباره چین

بهمن ماه ۱۳۹۷، علی لاریجانی در راس هیاتی که اعضای

آن را برخی وزرا و مدیران دولتی تشکیل می‌دادند، راهی پکن شد تا پیگیر توافقات بلند و کوتاه‌مدت با چین شود. برخی معتقدند همین پیشرفت‌هایی هم که تاکنون ذیل توافقنامه بلندمدت میان دو کشور پیش رفته، مرهون همان سفر و تلاش‌های بعدی علی لاریجانی است.

دراینباره البته باید به نکته قابل‌توجهی اشاره کرد که آن‌هم مربوط به ایام پس از پایان مجلس دهم است. در این برهه و زمانی که علی لاریجانی از جایگاه ریاست قوه در ایران کنار رفت، یک سؤال مهم برای طرف چینی ایجاد شد؛ اینکه با کنار رفتن علی لاریجانی وضعیت توافق به چه صورتی پیش خواهد رفت. آنچنان که در ابتدای متن ذکر شد، رئیس‌جمهور پس از پایان دوره مأموریت علی لاریجانی در جایگاه ریاست مجلس از وی خواسته که پیگیر روابط ایران با چین باقی بماند و اصلاح قرارداد ۲۵ ساله را او مدیریت کند. انتشار این خبر هرچند امیدوارکننده است و به نظر می‌رسد اسوال تحقق را بالا برده، اما چند سؤال مهم را نیز در ذهن ایجاد می‌کند؛ اول اینکه اگر علی لاریجانی تصمیم به فعالیت در این حوزه دارد، نماینده حاکمیت است یا نماینده رئیس‌جمهور ایران؟ چرا که اگر بنا باشد نماینده شخص رئیس‌جمهور باشد، معلوم نیست مواجهه طرف چینی با این اتفاق چگونه خواهد بود و علاوه بر این باید با چنین حکمی درخصوص انگیزه علی لاریجانی هم دقت نظرهایی را داشت.

در حاشیه این مساله البته باید یک سؤال مشخص هم پرسید؛ اینکه چرا بعد از سفر سال ۹۷ علی لاریجانی تاکنون هیچ خبری از وی در این خصوص نیست و برای مثال در سفر اخیر ظریف به پکن، که ظاهرا برای طرفین اهمیت راهبردی داشته و ماجرای توافق ۲۵ ساله هم در دستورکار بوده است، وزیر امور خارجه مجدداً به‌تنهایی این سفر را انجام داده و علی لاریجانی با نماینده وی، ظریف را همراهی نکرده است.

نکته آخر اما این است که فارغ از هر فعل و انفعالی درون ایران، اهمیت شکل‌گیری روابط بلندمدت، عمیق و متوازن میان تهران و پکن، از اهمیت راهبردی برای ما برخوردار است و باید هرچه در توان داریم برای پیشرفت در این مسیر هزینه کنیم، پیشرفتی که البته مستلزم چند نکته مهم و اساسی است؛ اول اینکه اساس نگاه ایران به شرق مقطعی نباشد، دوم تیمی امین از جانب حاکمیت و فارغ از دولت‌ها پیگیر ماجرا باشند، سوم بدنه وزارتخانه‌ها با مدیران میانی آماده همکاری باشند یا دستگاهی به غیر از دستگاه‌های دولتی برای انجام برخی پروژه‌ها پیشقدم شود، چهارم مذاکره با چینی‌های دقیق، بر سر جزئیات و با محوریت فروش نفت و سرمایه‌گذاری در پروژه‌های مهم کشور انجام شود و نهایتاً دست کسانی که منافع‌شان در تداوم رابطه با غرب و گره زدن مجاری حیاتی ایران به اروپا و آمریکااست، برای همیشه از سیستم اجرایی کشور قطع شود.

^[1] بهمن ماه ۱۳۹۷، علی لاریجانی در راس هیاتی که اعضای

^[2] بهمن ماه ۱۳۹۷، علی لاریجانی در راس هیاتی که اعضای